

IGAZÍTÁS.

Németh János nyugdíjas őrnagy és hadügyminiszter karségéd alezredessé kinevezését, ezen állomással járó rangja 's illetménye, nem (mint a 'Közöny' 12-dik számában ki volt téve) folyó január hó 16-ától, hanem 1848-dik év december 20-dik napjától számítandó.

BELFÖLD.

Debreczen, január 28-dikán. Nem ritkán hallhatni kisebb és nagyobb magány körökben azon kérdést: mi lesz a mostani mozgalmaknak, különösen a reánk erőszakolt osztrák háborúnak vége? És e kérdés megfajtása a legeltérőbb feleletekre szolgál alkalmul. Egy rész, mely nem képes a nemzetben rejlő roppant erőt felfogni, kétségbeesve a magyarnak vesztét jósolja; a másik holmi egyezkedésekről álmodozik, míg végre az önérttel bíró rész tökéletesen meg van győződve, hogy e háború lesz Magyarország szabadságának és jólétének forrása.

Mi, kik szinte ez utóbbiakhoz tartozunk, az első vélemény ellen harczolni szükségesnek sem tartjuk; csupán azt szándékozunk kifejtetni, miszerint itt semmiféle egyezkedésnek és középútnak helye nem lehet.

Többször volt a magyarnak baja Austriával, midőn egyes megtámadott, vagy elorzott jogok védelméért fegyvert fogott, midőn nem annyira a nemzet léte vagy nem léte, hanem inkább egyes vélemény elágazások voltak kérdésben.

De oly egészen ellenkező téren, mint most, még nem állottunk soha, mint ez Windischgraeznek az országos küldöttségnek adott feleletéből is kitünik. Nem arról van most kérdés, hogy e, vagy ama jogot milyen mértékben élvezheti a magyar nemzet, e vagy ama részben mennyit fog engedményezni a dynastia, mennyit tart fön magának.

Ama fölkelések, melyeket előnk tünnet a 'historia, végződhettek békekötésekkel, egyezkedésekkel; mert az egyik rész azt mondta: én ennyit engedek, a másik pedig: én ennyit adok, és szent volt a békeség.

De hogy állunk most?

Most az a kérdés: akar-e Magyarország független, önálló ország, akar-e magyar nemzet lenni, vagy sem?

Most az a kérdés: akarja-e a magyar, hogy tényező legyen tovább is az emberi végzetek számtábláján, 's foglalja el azon helyet a 'historiában, mely szabad nemzeteket illet, — vagy gyáván föladván magát, mondjon le a polczról, melyet követelni elég hű és merész volt, de melyet megtartani a vészek közepette nem bír elég férfiasággal, és hagyja magát kiirtatni a nemzetek sorából, vagy rejtsd magát a föld mélyébe, a rothadás és enyészettanyáiba, hogy isten szent napja ne világítson többé azon tetemre, mely dúsan el volt látva életéről, de mely férfiatlan puhásággal nem mert, nem tudott élni, mint gyáva adós, kibén, miután mindenét eltivornyázta, nincs bátorság becsületes pályát futni 's öngyilkossággal végzi be jobb és nemesb célokra használhatandó életét?

Igen is: ez most a kérdés.

Lenni vagy nem lenni; élni, vagy ha csakugyan halni kell, meghalni a becsületesnek, a 'jónak, az erényesnek, meghalni a 'hősnek halálával, kinek eleste — a 'költő szavai szerint — egy világot rázkódtat meg sarkaiban.

És ha e kérdésre kell felelni: hol van széles ez országban becsületes, őszinte magyar ember, ki azt merné mondani, hogy hazánkat nem kívánja függetlennek, hanem kívánja, hogy az osztrák császárnak nyomorult coloniája, hogy Austriának kiegészítő része legyen?

Olyan kérdés ez, melyre nem lehet más felelet, mint: igen, vagy nem. Mert az olyan amphibium féle állapot, millyen be hennünk Austria süllyesztett, és millyenben a 'mult évi martiusi napokiglan sorvadunk, rosszabb a 'halálnál. A 'nemzet, mely érzi erejét, mely ösztönnel bír, nemcsak vágyódnia a szabadság elvei után, hanem azokért tenni is tud, mely megtámadott önállása védelmére az óriásnak látszó ellenséggel szemközt is fegyvert ragad, nem való többé arra, hogy mint kiskorú gyermek gonosz gyámi gondoskodásra szoruljon.

Mi önálló nemzet vagyunk, 's az akarunk maradni; elérkezettnek hisszük az időt, hogy Europa szabad nemzetei sorában foglaljunk helyet.

De hogy ezek bennünket, mint illyent elismerjenek, meg kell mutatnunk; hogy arra méltók vagyunk. Addig hiába számolunk a 'külföldi sympathiára, hiába sovárgunk segítségökre, mert nem tudhatják, vajjon nem pazarolták-e ezt méltatlanokra.

Győzzünk csak, és egy európai nemzet sem fog kételkedni, a 'valóban önéreje által szabaddá lett nemzetnek testvéri jobbot nyújtani.

Ki volna tehát oly gyáva, hogy midőn e 'szép jövő küszöbén állunk, nyakát a 'járomba nyujtsa, hogy magát a 'zsarnok hatalomnak alávesse.

Pedig csak ez várna ránk, ha az elbizott Austriával még egyszer egyezkedni akarnánk.

De még egy más ok is van, miért nem lehet, nem szabad-e háborúban egyezkednünk.

És ez épen az, a 'mire az egyezkedésről álmodozók hitva koznának, multunk háborúinak eredményei. Épen azért, mivel Austriával már számtalanszor egyezkedtünk, nem lehet azt többé tennünk, mert ez jele, hogy Austria a 'békekötések föltételeit soha sem tartotta meg.

Vagy mi oly hiszékenyek leszünk, miszerint azt gondoljuk, hogy valahára megtérnek és megjavulnak. Számukra hiába iratott a 'historia, valamint számunkra hiába iratott volna, ha belőle okulni még most sem akarnánk.

Nem marad tehát egyéb hátra, mint elszánt harcz életre halálra. Azok pedig, kik holmi kibuvó ajtócskák, medius terminusokon rágódnak, sem a 'nemzetnek, sem a 'szabadságnak nem barátjai, színeljék bár mindkettőt akármennyire.

Kettő áll tehát csak előtted, magyar nemzet: élet, vagy halál.

A 'kettő közt, úgy hisszük, nem lesz nehéz a 'választás.

Megjövendölte látnoki lelkével a 'költő, hogy neked élni kell és virulni. Es hogy élj és virulj, csak akaratodtól függ. És mert neked élned kell, kelj föl mint orosz lány óriási erődben, és mutasd meg, hogy életre képes vagy. Csak akarnod kell, és tied a 'győzelem babéra.

Föl tehát hazám fia! Jelszavunk élet vagy halál. A 'ki pedig fél életet, fél halált ajánlgat, az áruló, 's mint illyennek jutalma a 'bitó.

Sz. L.

Komárom ből. Komárom szűz vára a 'nemzet kormányára által oltalmazásra felesleges 's edzett haderővel látván el, a 'Komárom megye környékén tanyázó császári rablócsorda kiűzése is foglalkozik a 'várörizet, 's minden illy vállalat sikeréről kezkesedik is a 'derék sereg, mely csak egy kötele-

seget ismer, küzdeni 's halni ha kell, a 'haza szabadságáért.

Legközelebb jan. 11-kén a 'csallóközi járásban 's Pozsony megye alsó részében tanyázó osztrák vadakra tartott derék Gerlon al-ezredesünk hajtóvadászatot, 's Nyárasd m. városa mellett a 'mintege négy ezer főből álló 's már seregünket csatarendben várt ellenséget három zászlóaljal 's a 'derék Hunyadi-huszárok egy századával, az ellenség erős ágyútüzelése között megtámadta, 's ámbár a 'Nyárasd mellett elterülő 's természetlő al-kotott emelkedett helylyel az ellenség ágyúlövéseink ellen védeve volt, mégis a 'golyók zápora között az ellenséghez csaknem ötszáz lépésnyire előrenyomult 's jól felállított ágyútegekünk tüzelése megkezdése után, miután a 'lövések mindegyike oly remekül irányoztatott, hogy az első lövés Neustedter tábornok re a 'harmadik b. Geron b alezredést az olasz hadsereg egyik legvittebb törzstisztét találván, az egész sereg rendetlen fultátnak eredi, 's derék tüzeink folytonos tüzelése mellett nagy veszteséggel üzetett, 's megfélemlítve Pozsonig meg sem állapodott, a 'honnai biztos kútfók után irhatom, hogy a 'pozsoni őrizettel együtt, bécsi zavargások miatt Bébsbe szállítottatott. — Komárom megye két járása most már egészen tiszta az ellenség-től, 's biztosan irhatom, hogy a 'komáromi várörizet harczais és jó szelleme biztosítja a 'nemzetet arról, hogy hadseregeink operatív általa nagy mértékben segítettni fognak. Veszteségünk ez ütközetben 5 halott, 2 sebesült. Az ellenségé 18 halott és 11 sebesített huszár fogoly. Végül a 'vitéz Hunyadi-huszárok méltó kitüntetésül tudósítom arról is a 'közönséget, hogy ritka nap múlik el, hogy e 'vitézek az ellenségnek kirándulásaikkal kárt ne tennének, — már elfogtak 21 Jellasics-huszárt, több tiszteket az ellenségtől, és egy Perczel táborából elszökött tiszteket.

DEBRECZENI LEVELEK

egy budapesti hölgyhez.

III.

Édes Emiliám!

Töled úgy, mint a 'hazának más lelkes leányaitul is sokszor hallottam azon panaszt, hogy számotokra; milly szűk és korlátozott tért szabott ki a 'sors keze, használhatni, az édes anyahon szent ügynek, 's tetleges részt vehetni küzdelmeinek és harczainak diadalra érlelésében.

Az igaz, hogy a 'társasági élet ferdeségeiből származott illemszabályok megölék, a 'minden balítéletektől, minden asszonyi gyöngeségektől megfisztult hazaszeretethez azon magasztos érzetét, mely, mint hajdanok dicős példái tanúsítják, az anyakból amazon serget teremtett, mely a 'lengyelnöket lóra ülteté, elől menni a 'harczban, hogy lássák és buzduljanak fiaik, kiknek oldalaira saját kezökkel köték fel az igaz ügy szent szabályját.

De bár elmúlt is, ezen a 'kislelkűek előtt, mesésnek tekinthető korszak, még is maradt, tér és idő, kör és hatalom gyarharon hű leányainak, melyet megértve, melyet felfogva polgárnői kötelességei teljesítésével, a 'szabadság és függetlenség diadalának kivására, elősegítésére és siettetésére nagy és fontos szolgálatot tehettek.

Avagy, nincsen e 'minden hölgynek oly fegyverre, melyet a 'zsarnokság töle soha el nem vehet, 's nincsen e 'olly hatalma, mely láthatatlanul köszörültehet ezer gyilkokat a 'galád rablok szívének?

Avagy nincsen e 'áldása az anyának, melyet a 'haza ügye mellet semlegesen, vagy tán épen ellenségesen működő fiától megvonjon és átkot mondjon helyette elkarhozott lelkére, hogy essék saját fegyverébe, melyet szolgabérbe adott, hogy legyen földönfűtő bitang, kit a 'kutyák legázoljanak!

Avagy nincsen e 'a 'nőnek szerelme, melylyel férjét a 'magyar szent ügynek védelmére buzditthassa, megmondván neki, hogy a 'szeretettől a 'gyulöletre csak egy lépés van, melyet a 'hazaáruló ezerszeresen túlhaladott?

Avagy nincsen e 'a 'leánynak kezeiben a 'remény, melylyel az epedő kedvest örömitassá, boldoggá teheti, 's melylyel mutatva így szólhat: eredi és barczolj a 'hazáért, és én szeretni foglak 's tied leszek, vagy maradj de akkor kerül tekintetem.

És hol van a 'megvetés, hol a 'guny és hidegség kétélű fegyvere, melylyel a 'gyávát a 'polgári kötelesség feledőt 's az árulót sújthatják, 's melylyet egy mozdulat, egyetlen pillanat, a 'hangnak egyszerűen sajátosság lejtése érezhetőbbé tesz, mint bármennyű fegyvere a 'férfi karnak.

Azt mondják hogy gr. Károlyi Györgyné az udvarlását tenni kívánó szemtelen iparlovag Jallashichnak első nap kizentelét, mikép őt el nem fogadhatja mert beteg! másod izben pedig tudtára adta, hogy s 'zámára mindig beteg.

E 'példa világosítja fennebbi szavaimat; habár ezen magavisélet a 'legkevesebb, mit gr. Károlyi Györgynétől 's a 'haza bármely leányától a 'haza vár, legkevesebb azon hölgytől, kit a 'magyar évek hosszú során át e 'haza egyik leglelkesebb, leg-hűbb és legméltóbb leányai egyikének tartott, 's ki ha a 'nemzet várakozásának megfelelni 's előbbi tiszta polgárnői életéhez hű maradni akar, még sok tenni és teljesíteni valót fog maga előtt találni.

Ha e 'hazának minden leánya úgy teszen, úgy viseli magát, miként azt a 'természettől szívébe oltott polgárnői szent kötelesség érzete sugallja, akkor nincs miért panaszkodnia egyikének sem, hogy 'mily szűk a 'tevési kör? 's nincs miért aggodnia e 'honnak jövője iránt.

Azért tegye mindenki kötelességét, 's tegyék főként azon leányai e 'honnak, kik az ellenségtől elfoglalt, vagy a 'háború változó szerencséje 's a 'harczter változása szerint — tán elfoglalandó vidékeken laknak.

Legyen ott minden hölgynek tüzhelye egyegy asyluma a 'becsületes hazafiságnak, hol az igazak a 'hon ügye mellett összeveseküdhessenek, hol kitartást, erélyt és bátorságot nyerhessenek, 's hol, midőn előnyomuló seregeink harci kiáltása megdörög, forró olaj, buzgó víz és olvasztott ón készítették a 'szaladó ellenségnek ablakokból megkeresztelésére.

És legyen minden nőnek arcuzalja egy egy nap, melylyel a 'megelégedés sugaraival tekintsen a 'hű hazafira, melylyel a 'bátorítás melegeivel tüzelje az ingatagokat, de másfelől buvjék a 'harag komor fellejei mögé a 'gyávasság elől, és küldje a 'megvetés égető tüzet az áruló fajra.

Illyennek ohajtom én édes Millim a 'magyar hölgyet, e 'honnak igazi leányát és illyennek tart téged is — mert más-kepen szeretni se tudna — hived.

Csernátóni.

Nyomatik az állodalmi nyomdában.

OSZTRIA.

Említettük nem rég, miszerint a 'kremziri országgyűlés elé terjesztett alapjogok első czikke e 'szavakkal kezdődik: „Minden kormányhatalom a 'néptől eredi, 's alkotmányos monarchiában megosztva van a 'nép és fejedelem közt.“ Mindenki látja, hogy az osztrák országgyűlés e 'szavakkal nem állított volna egyebet, mint a 'mi tisztán való és igaz. 'S a 'derék gyűlés tán épen azért nem fogadta el az illy bevezetést, mert a 'Wien. Z. és „Oest. L.“ újabb számai telegrafi sürgöny után nagy örömmel jelentik, miszerint az említett czikk nagy többséggel visszavetett!

Bécsben a 'feketesárga katonaság iránt még most sem akar gyökeret verni a 'rokonszenv, mert a 'tisztekre néha a 'házakból most is puskáznak, minek tanúsága Weldennek jan. 10-én kelt azon napiparancsa, mellyben hasonló merények ellen az ostrom-állapot szigorú rendeleteivel fenyegetőzik.

OLÁHORSZÁG.

A 'gratzi ujság szerint, mellynek hírei azonban, már szol-galeltü commentationál fogva is, kevés hitelt érdemelnek, a 'papa készülöben volna, Roma városába visszatérni.

A 'bukaresti hírlap szerint az aldunai fejedelemségekben ismét folmerült egy vállalat, mely megkezdett és megbukott már egyszer: német dunai kereskedelmi társaság alapítása.

Politikai tekintetben, mondja a 'nevezett lap, csönd és nyugalom van. A 'töröksergek, mellyek ott téli szállást vevének, folyvást dicseretes fegyelmet tartanak. Az egység állapot jó. — Dec. 14-kén délután 2 óraker földingást éreztek.

Felelős szerkesztő: Gyurmán Adolf.

Köröztetések.

F.: p. 1311. szám.

Tolnamegye hatóságának felterjesztése következtében azon tolnamegyebeli ifjak, kik vándorlásban lévén, még is a 'törvény értelmében életkoruknál fogva a '41-ik honvéd zászlóaljhoz besoroztattak, országszerte ezennel olly meghagyással kihirdet-tetnek, hogy, ha legfeljebb 30 nap alatt az illető hatóság előtt meg nem jelennek a 'törvény egész szigora fog reájok alkalmazásba vétetni; miért is egyszersmind ezennel szoros fűi kötelességévé tétetik mindenkinek, hogy az itt alább hirdettetett ifjakat, a 'hely-beli hatóságnak azonnal bejelenték, mellynek is kötelessége léssen azokat, az illető hatóságnak átadni, és ugyan:

Szegárdiak:

S amú János, 19 éves, rom.-cath., közép termetű, szö-ke szeplos képű, vörhenyeges hajú, kék szemű, mesterségére nézve kovács, tartózkodása nem tudatik.

Parducz Lőrincz, 20 éves, rom.-cath., magasb termetű, szöke hajú, tiszta gömbölyű képű, kék szemű, szabóle-gény, tartózkodása nem tudatik.

Höfllich Antal, 21 éves, rom. cath., magas termetű, szöke hajú és képű, kék szemű, fésűs legény, tartózkodása nem tudatik.

Effler Antal, 21 éves, rom. cath., közép termetű, gesztenye színű hajú, tiszta gömbölyű képű, kék szemű, német varga legény, tartózkodása nem tudatik.

Vimmer Antal, 21 éves, rom. cath., magas termetű, szeg színű hajó, képű és szemöldökű, teljes képű, szürke szemű, kötél gyártó legény, tartózkodása nem tudatik.

Haidekker Pál, 21 éves, rom. cath., közép termetű, szeg színű hajú, szöke szemű, szappanyos legény, tartózkodása nem tudatik.

Ollé Sándor, 19 éves, rom. cath., közép termetű, gesztenyeszínű hajú, tiszta hosszas képű, kék szemű, kovács legény, Pesten mondatik tartózkodni.

Háán Ferencz, 21 éves, rom. cath., közép termetű, barnás hajú, képű és szemöldökű, sárgás szemű, fazekas legény, tartózkodása nem tudatik.

Untermüller Ignác, 21 éves, rom. cath., közép termetű, gesztenye színű hajú, hosszas képű, nagy horgas or-rú és kék szemű, könyvkötő legény, tartózkodása nem tudatik.

Bátaszékiek.

Rontsovits Mihály, ó-hitű, 20 éves, közép termetű, gesztenye színű hajú, barnás szemű, gömbölyű képű, mohodzó bajuszú, hegyes orrú, bocskoros varga legény, tartózkodás jelenleg nem tudatik, legutóbb Kulán és Újvidéken dolgozott.

Czimmerman József, 21 éves, rom. cath., közép termetű, szeg színű hajú, kék szemű, hosszúkas képű, szabályos orrú, szabó legény, Zagrabból Tirolba utazott.

Magyarovits János, 20 éves, ó-hitű, közép termetű, gömbölyű képű, szeg színű hajú, mohodzó bajuszú, barnás szemű, szabályos orrú, Bátaszéken betegen fekszik.

Nitsner Ferdinánd, rom. cath., közép termetű, hosszúkas képű, kék szemű, hegyes orrú, festő legény, tartózkodása nem tudatik.

Bonyhádiak.

Hoff Keresztély, péklegény, legutóbb Pozsonban dolgozott.

Schetli Jakab, takácslegény, legutóbb Szászrégen-be dolgozott.

Bach Jakab, takácslegény, tartózkodása nem tudatik.

Reinvald Henrik, bogárnlegény, tartózkodása nem tudatik.

Till Alajos, asztalos legény, tartózkodása nem tudatik.

Högyészről.

Gronai József.

Gronai Alajos.

Sneider János, esztergálos.

Hartvich János, kádár.

Venczel Ferencz, asztalos.

Pencsik Miklós, kovács.

Kölcseröl: Hofman András, Aradon.

Lőrinczről: Mészáros Mihály, csizmadia.

Szigeti József, csizmadia.

Miszlóról: Lukovits József, Baján.

Bognár János, sz. Lőrinczen, Baranyában.

Sári József.

Simontornyáról: Szigovinyi István.

Fajnor Pál, Pozsonban.

Költ Debreczen, január 26-án 1849.